

Forfatter: Rantzau, Christian

Titel: BREV TIL: Gram, Hans FRA: Rantzau, Christian (1736-04-07)

Citation: Rantzau, Christian: "BREV TIL: Gram, Hans FRA: Rantzau, Christian (1736-04-07)", i *Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram*, Græbes Bogtrykkeri 1930, s. 58.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991720-000-shoot-L0019917200000022.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

¹*Christianiad. 7de Aprilis 1736.*

Vel Edle og Velbr HEr Lustitz-Raad!

Saa bekymred som jeg er for min Liden Benjamin², der er bleven saa hastig og heftig siug for mig, saa høyligen er jeg HEr Lustitz Raad forbunden for all dend godhed og omhygelighed, Hand har ladet see for mig under meged ærede af 28de passato ved en Præceptors antagelse til Hannem; leg haaber, det dog med min Dreng intted skal have at sige, holder det for en sterck forkiølning, mand i dette Clima og dette Aars særdeeles ustadig veirilig lettere kand komme til end til en god Informator; nock er det, jeg er forviøed om Herr Lustitz Raads Summa diligentia og, naar end en Apollo vander, skal dog Herren give Vexten, saa det faar hermed som i alleting komme an paa Guds forsiufn. leg veed fuld vel, at nest quinden er intted saa bedrageligt som Mennisked, og at mand ei kand see huercken Hofmestere eller andre længere end til Tænderne, saa at om det, som dog Gud forbiude, skulde lykkes ilde med dette Vall, maa jeg tilskrive det min vel haarde skiebne i en saa betydelig ting, da HEr Lustitz Raad saa vel som jeg har brugd all men- nisk = muelig forsigtighed og eftertæncksomhed; leg veed heel vel dend Paradox, at mand skal hytte sig for dem, Gud har mercked, huor imod jeg strax trøster mig ved Æsopi og Luxemborgs ' Exempel, der vare drabelige Mænd, og dend første med alle sine Puckler kunde have været en ypperlig Skoele-Mester³; endnu er dend fordeel derved, at Hand venteligen faar mindre anfegtninger af Pigerne, leg har en god reede fuld af, og at i saa maade min Christian beholder sin Hofmester og sin Manderupine⁴ i roe; paa den anden side er dette derved, at et vittigt Barn let taber dend saa høyt fornødene Estime for dend, der skal læres noged af, over sliig naturlig feil, der aldrig gaar saa til, Hand jo hører nogen at bebreide Ham dend, saa kunde jeg og, der har en ung Koene, bære samme betænckning, som Dronning Anne Sophie havde med at lade Rustgaards Næse komme sig for øyen⁵; alt dette uagted er jeg meged vel fornøyed, naar Karlen ellers ickunds er, som Hand bør, da jeg ei vil have Ham til ypperste Præst. Jeg seer og, det ei maa være rett s. 59merckeligt, siden HEr Lustitz Raad ei er bleven det var, huoraf jeg gjør mig denne trøstelige sluttning, hand maa særdeeles vel have indtaged og fornøyed HEr Lustitz Raads Øren, da Hand saa sterck har kundet forblende Deres øyen. Skulde HEr Lustitz Raad som en distrait Mand nogen tid falde paa Beile- tancker, da har Hand et umisteligt Boeskab i denne saa grant seende Tiener. leg havde gierne seed, HEr Justitz Raad vilde have gjort mig det Venskab og treffed accord med Ham om Lønningen, det jeg nu her maa gjøre, og skeer mig en tjeniste, om HEr Lustitz Raad vilde behage at melde mig, huad saadan en omtrent bør have; naar jeg seer Hands flid med Barked, slutter De vel sielf, det ei kommer mig an paa nogen gratification. leg vil desmidlertid efter HEr Lustitz Raads gode Løfte forvente Ham herop om 2 à 3 Uger, der formodentlig bliver med Skipper Ian lansen, de skriver mig fra Kiøbenhavn at ligge Seigleferdig.

Les Princesses Malabares har jeg læst; Hand er, som de siger i Engelland, a free thancker¹ og skal være ad imitationem af Dr Swifts Tale of a Tub eller Conte du Tonneau², En Apologus over Christendommen, som dend er over de 3 Religioner; mens der er ickunds en Swift til; her er et nyt skrift af Hands, kaldet Capit. Bruncks Reise nach Cacklo Gallinias paa Tydsk³; mens jeg skal lade mig det komme paa Engelsk eller i det mindste paa Fransk.

Kongen af Pryßens Historie har jeg paa stilen sagt her og gietted maatte være af Author vom Gespräche im Reiche der Todten⁴, jeg seer er David Fassmann, dend inddeholder en og anden Anecdote latterlig og Curios nock, mens mand veed mange og langt merckeligere og Curiosere, der ere forbigaaen, tuifler dog paa at være skeed med forsætt, da Hand er temmelig rundskrivende og giver et farligt Exempel baade i sig sielv og for dem, der maatte være saa ubetencksom overgiveren at vilde efterfølge Hannem med saaledes at udspreede store Herrers Arcana Domus, der er at bryde Tagene af paa alle Husene og, som i Diable boiteus, at see reent igiennem⁵. Grev Zin- zendorf har spilled saadan en Role baade hos os og hos sig sielv, at alt, huad der er skreved for og imod Ham, bør haves, og i huor svingagtig dend er, skal jeg og forskrive mig dend Tydske Relation om Herren Huth; i Neues aus dem Reiche Gottes⁶ staaer en haaben af vore Kiøbenhavnske sandheder, heel vel deguiserede med literis initialibus og asteriscis for Personernes Navne, mens Caractérene og Chargerne med fulde bogstaver.

Det skrift, HEr Lustitz Raad taler om⁷, har jeg ei seed, og skeede s. 60mig en tjeniste, om maatte afcopiéres og sendes mig, der letteligen kand skee under Post-Secretaire Schrøders Couvert; herfla [sic] sluttes vel er intted at communicére, dog sendes Forordningen om Confirmationen¹, saaledes som dend her med en bøn ved er bleven tryckt og distribuéres, saavel som nogle sære Norske ord, der bruges i Tellemarcken. mig ere givene for gandske paalidelige; det HEr Lustitz Raad vist og sickert kand lide paa er, at jeg med all oprigtighed og Ergivenhed til all tieniste og velbehag stedße forbliver og villigen findes Høystærede HEr Lustitz Raads

Tienistvilligste Tiener C. Rantzau.

P. S. Det beste havde jeg nær glemt, Dic quæso ! Huad haver sig med Corinna² tildraged; det er en Plump-Skiøtte³, hand maa vist nock ei forstaa Italiänsked rett, eller Hun har lært ham dansk, og huad er det for

Rantzau, Christian, *Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram,*

Amours des Gaules fra Holsteen ⁴, der gaar saa sterck ry af her i Byen; leg kand umueligens troe det første ord at være sandt af. Mens sandt er det, at dend sig kaldende Doctor Paris ⁵, der var saa ublue og søgde om at vilde her være Land og Stads Physicus, foregivende at have mist sine Testimonia i Skibbrud, huis ansøgning jeg forebiugde hos HEr Geh. Raad Rosenkrantz, var en bedragere, der kunde ei et ord Latin, mens paa heel uredelig tydsk har Hand bedraged sine Creditorer og er gaaed fløyten.